

FELVIRADÉK.

FELSŐ-MAGYARORSZÁGI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint kétszer:
C SÜTÖRTÖKÖN és VASÁRNAP.
Előfizetési díj: egy évre 8 frt. — fél évre 4 frt.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos:
Bánóczy Ferencz.
Szerkesztő- és kiadó-hivatal: Kovácsutca 380. sz. Rudaaház.

Hirdetések díja: 4 hasábos garmond sor 5 krajczár.
Bélyeg díj: minden beigtatás után külön 30 kr.
Nyilttér soronkint 12 kr. o. é.

Meghívás.

Az unghmegyei gazdasági egyesület folyó évi január 31-én tartatott közgyűlés 7. sz. a. határozatából május hó 23-ára rendelt közgyűlés az egyesületi tagok elmaradása miatt meg nem tartathatván, az egyesületi közgyűlés június hó 13-án délelőtti 10 órakor az unghvári casino termeiben fog megtartatni. — Mennyiben pedig azon gyűlésben a vidéki választmányok jelentései — több országos és vidéki gazdasági egyletek levelei — és a közelgő versenyszántás és lófuttatás érdekében tárgyalások fognak felmerülni; — az egyesületi tagok részvételjes megjelenésre felhivatnak.

Kelt Iskén május hó 29-én 1865.

Id. Horváth Gábor,
gazd. egyl. elnök.

Mit tettünk és mit tegyünk?

IV.

A jól lá' ott nem hisz az éhesnek.
Közmondás.

Jó szívről ismeretes a magyar. — Jó szíve alapján fejlett erénye gyengeséggel, nevének említve: hiúsággal van vegyülve. — Jót tenni valakivel érdekből, nem erény. Az érdeknek színezete is csökkent a tett érdemét. Érdeknek nevezem pedig tetteink azon ösztönét is, mely hiúságunk rugójával szolgál, például: ha a jótétemények halmazása után ezt mondjuk magunkban: „hadd emlegessen meg!” — És a magyar ember többnyire ezen, bár hasznos nem hajtó, de hiúságának hízogó indokból árasztja s mondhatni vesztegeti jó szíve kifolyását leggyakrabban méltatlanokra, mellözve az érdemeket. — Ez erőfogyasztás bünös gyengesége a nemzetnek.

Sok élődsi ültetmény s kuszó növény buján tenyészik hazánkban; tápanyag hiányban szenved a hasznos honi növény. Ez káros nemzet-kertészet.

Tekintsunk szét és vidékszerre találni fogunk hol több, hol kevesebb önhibájuk nélkül nyomorral küzdő sorscsapta honfitársakat. Ismerjük őket és tudjuk felőlök hogy segédkez nyújtás mellett e földhöz rogyott szerencsétlenek még hasznos tagjaivá, sőt nagyrészt oszlopaivá emelkednének e hazának; de nincs ki segítsen rajtuk. A szegény megszánja, mondván: „mit tehetek vele?” — A gazdag figyelme felsőbb vagy más régióban járván, nem veszi észre az előtte porban fetregőt. — Isten mentsen, hogy általánosságban szólunk; mert vannak lelkes nagyjaink, kik teljesen megfelelően honfi s emberi tisztútnak, nevüket imádságába foglalja a haza népe, — és vannak a közép osztálynak is emberi kötelességüket betöltő számos tagjai s ugyisint az alsó néposztály is mutathat fel közbecsülésre méltó egyéneket; de szölok a nemzet osztlályainak többségét értve.

Volt idő és nemrég, a midőn e nemzet tisztelve csodálta tüneményekként támadt fiait e hazának, kikbe helyéz udve reményét. Jött idő, a midőn a dicsőitettek leszorittatván a sors játéka által pályájukról, viszont a nemzet feléjük helyéz jövőkük reményét. És ők csalódtak. — Hol vannak most ezek? Nagyrészt köztünk, kik még figyelmetlenség folytán el nem vesztek, és lelket s testet gyötrő alacson foglalkozás mellett nyomo-

rogna többen mai napig, sokan pedig becstületes alkalmazást nem nyerve eltántorodtak. Ne kárhoztassuk őket: de csodáljuk inkább a többit, kik nyomorral küzdés között és jellemükhez hívek maradtak. Kárhoztassuk azokat, kiknek módjukban lett volna a haza hasznos polgáruil megtartani őket, de ezt nem tették; sőt pártolásukat, segedelmtüket megvonva, még most is sokaktól megkivánják, hogy nyomorogjanak.

Tulzottakul tünnek fel e sorok; de Isten mentsen, hogy példákkal igazoljam; mert a példák sorozatából feketekönyv válnék e nemzetnek. — Sokan ellenvetésül hozhatják fel, hogy elég költséget fordítanak az ingyen-élőkre. A tapasztalat igazolja állításukat. — Sok uri háznál lehet találni könnyelműség vagy még nagyobb rögzött hiba folytán elszegényült dolog kerülő házibarátot, udvari bolond minőségében a házi ur szeszélyes bünbakjául szolgálva; de dicséretre méltó-e az ily herék kegyelése? midőn tudjuk, hogy közbecsülésben részésül, mindenre képzett s alkalmas egyén, az ország több részében, különösen pedig születése vidékén alkalmaztatást kérve, minden helyen zörgetvén, mindünnen elutasított — csupa merő respectusból. — Felkeresni, nem elutasítani kellene, a haza érdekében, az ily szerencsétleneket.

Szigoru körülmények közt élünk — igaz — és minden háznak meg van a maga terhe s baja; de ritkán találkozik oly jobb sorsu család, mely rangjához képest is mellözhető kiadásokra ne terjeszkednék. — Egy vagy több felesleges vadász-eb s háti ló vételára, felszerelése s tartása költségének megtakarításából és más efélékből oly éhezöket lehetne megmenteni, kik a gazdaszatnál vagy más czélserü helyen vétetve alkalmazásba, busás kamattal s hálásan szolgáltatnák vissza jöltevöjük rájuk fordított feleslegét. — A művésznök sokszor értéktelemben koszorukkal is beérnek és hány nyomorultnak könnyeit lehetne a fenmaradt összeggel szárítani? — A közép osztály ismert vendégszereteti szivessége olykor vesztegetéssel határos és mint mondani szokás: „sok kifüstöl a kéményen.” — A jó barát nem a bor mennyiségéből itéli a jó szívet s nem kíván vesztegetést és ki ezt kívánna, nem volna méltó rá. A tulságok megtakarításából vidékenként gyámolító s mentő segélyöszegek lennének szaporíthatók. — Minden község pedig élmezhetné nyomorékjait. — Kiki rangjához, s tehetségéhez képest jót tehet szenvedő honfitársával s honával és betöltheti tisztét, — csak akarnia kell.

V.

Meg kell kegyelmezni az apagyilkosnak is ha magyar; mert kevesen vagyunk.
Széchenyi.

Tenyészni hagytuk eddig köztünk a viszátkodás magvát; de igen ideje már, hogy kezét fogva egyesített erővel eszközöljük közboldogságunkat.

VI.

Ne szólj szám; nem fáj fejem!
Közmondás.

Elmondtam — a mint mondhattam — hogy mit tettünk és tegyünk gyermekeinkre, gazdaszatunkra, irodalmunkra, honfitársainkra, közjólétünkre nézve; de már most mit tegyek? — Bocsánatot kérek az olvasó közönség untatásaért és e tárgyat tovább nem füzve elhallgatok.

— a — s.

Az unghmegyei gazdasági egyesület.

Az unghmegyei gaz. egy. lóversenyügyi bizottmányának Unghvárott május 22-dikén tartott gyűlése.

Jelen voltak: gr. Sztáray Béla elnöklete alatt: gr. Sztáray Tivadar, b. Vécsey Lajos, Drávetzky Aurél, Thuránszky Mihály, Torday Ede, Ibrányi Lajos, s alólírott jegyző.

1) Az Unghvárott megtartandó lóverseny helyiségeül köz elhatározással a Perl ur által felajánlott Cservenicza alatti helyiség közszónettel elfogadtatik.

2) A versenyter elrendezésével: gróf Sztáray Béla, Thuránszky Tivadar, s Vezerle Gyula bizattak meg.

3) A gazdasági egyesület által felajánlott lovász s földészek díján kívül ajánlatok tétettek egy Unghvár városi díjra: ezen ajánlatok közszónettel fogadtatván, annak további foganatosítására a bizottmány több tekintélyesebb városi urat kért fel; a futási szabályok következőkben állapítatván meg: futhat minden félvér ló, távolság 1200 öl; teher: 3 éves 110 font, 4 éves 115 font, 5 éves 120 font, azontul 125 font, ménre 3 fonttal több, pályanyertes 5 fonttal több; urlovarok saját színeikben. Nevezési zárnap június 18-dika, gróf Sztáray Bélánál Tibán, vagy Vezerle Gyulánál Csicszerben. Tét 20 forint, fele bánat. Tétösszeg, s a bánat fele a második lóé.

4) A bizottmány, egy „hölgyek díja“ eszközését ohajtandónak tartván:

ez eszmét Unghmegye lelkes hölgyeinek feléjük ajánlja, s a gyűlésre: Drávetzky Aurél, gróf Hadik Béla, Ibrányi Lajos, Kandó Kálmán Madarassy Mór, Markos György, gróf Sztáray Antal, Thuránszky Tivadar, b. Vécsey Lajos, Vezerle Gyula urakat kérte föl. Feltételek: futhat minden Magyarországnban nevelt ló. Távolság: másfélszer a kör. Teher: 3 éves 95 font, 4 éves 106 font, 5 éves 112 font, azon tul 120 font, ménre 3 fonttal több, pályanyertes 5 fonttal több. Tét 20 forint fuss vagy fizess. Urlovarok színeikben. Nevezési zárnap június 18-dika.

5) Egy ügető verseny tartása: határozatba jöven, következő feltételek állapítattak meg. Pálya egyszer körül. Tét 10 forint: fuss vagy fizess. Nyertes a tétösszeget nyeri. Nevezés a helyszínen.

6) A program szerkesztésére gr. Sztáray Béla, Drávetzky Aurél kerettek fel.

7) A pályater rendezésére szükséges költségek megtételére: gróf Sztáray Béla, Thuránszky Tivadar, Vezerle Gyula felhatalmaztatnak.

8) Mindazok, kik gyűjtőivekkel bírnak, felkéretnek hogy a gyűjtőiveket, s a gyűjtés eredményét június hó 10-dikéig vagy az elnökhöz, vagy a jegyzőhöz beküldeni sziveskedjenek.

Unghvár május 22-dikén 1865.

Jegyzette: Gr. SZTÁRAY BÉLA elnök.
VEZERLE GYULA DRÁVETZKY AURÉL.
ideig. jegyző. THURÁNSZKY MIHÁLY.

Előleges jelentés

az unghmegyei gazdasági egyesület által folyó évi június 19-én Unghvárott tartandó versenyszántás- és lófuttatásról.

A versenyszántás kezdődik d. e. 9 órakor. A versenyzők azonban legkésőbb reggeli 7-ig a bíráló választmány előtt személyesen jelentkezni tartoznak.

A két ökrös vagy lovas fogat mellé csak egy egyén állhat ki; a négyes fogathoz azonban egy ostoros is alkalmazható.

Minden eke a számára kijelelt tért kibarázdálván, külön végzi a szántást.

Nem az eke, hanem a szántás minősége határoz a versenydíjak odaitélésénél.

Az egyesület, díjazásra 2 darab aranyat s 23 ezüst forintot ajánl fel.

A lóverseny a versenyszántás bevégezte után egy órával veszi kezdetét.

A futások következő díjakra történnek:

1. Lovászdíj. Futhat minden megyei birtokos vagy egyesületi tag saját nevelésű lova. Tér a pálya egyszer körül, teher kiegyenlítés nélkül. Egyleti díjajánlat 14 ezüst frt.

2. Mezei gazdák díja. Futhat minden megyebeli földész saját nevelésű vagy olyan lova, melyet ekében vagy boronában használt. Tér a pálya egyszer körül, teherkiegyenlítés nélkül. Egyleti díjajánlat 4 darab arany, 1 ezüst forint.

3. Hölgyek díja. Futhat minden Magyarországon nevelt ló. Távoltság másfélszer a kör. Teher 3 éves 95 font, 4 éves 106 font, 5 éves 112 font, azon túl 120 font, ménre 3 fonttal több, telivérre hét fonttal, pályanyertesre 5 fonttal több. Tét 20 forint, fúss vagy fizess. Urlovarok színeikben. Nevezési zárnap június 18-dika.

4. Ungvár városi díj. Futhat minden félvér ló, távoltság 1200 öl. Teher: 3 éves 110 font, 4 éves 115 font, 5 éves 120 font, azon túl 125 font, mén 3 fonttal, pályanyertes 5 fonttal több. Urlovarok színeikben. Tét 20 forint, fele bánat. A tétösszeg s a bánat fele a második lóé.

5. Ügető verseny. Pálya egyszer körül. Tét 10 forint. Nyertes a tétösszeget nyeri.

Mindenemű felajánlott díjak vagy egyéb szíves ajánlatok június hó 10-éig az illető elnökökhöz (Petrovay Ákos Császlócz, gróf Sztáray Béla Tibi) vagy alóírott jegyzőhöz intézendők.

Nevezés a versenyszántásra a verseny napján reggeli 7 óráig; a futásokra június 18-dika, az ügető versenyre a hely színén az illető elnököknél vagy jegyzőnél.

A díjak mennyisége egy héttel a verseny előtt hirlapilag fog közzé tétetni.

A verseny végeztével küzebed, s este zártkörű tánczvigalom.

Ungvár május 22-dikén 1865.

Jegyzette **Petrovay Ákos,**
a versenyszántás elnöke.
Vezerle Gyula,
bizottm. jegyző. **Gróf Sztáray Béla,**
a lóverseny elnöke.

Sárosból.

Bártfa május 26-án. *)

A fürdői idény, mint azt egy bécsi lap hirdetései közt olvassuk, június elsején kezdését, a „Pesti Napló“ magánhirdetési rovatában foglalt fürdői igazgatósági jelentés szerint azonban f. hó 15-én már

*) A másik bártfai levelet részint terjedelme, részint más okok miatt nem közölhetük.

Szerk.

TÁRCSA.

Szittyá történelmi tanulmányok.

KORPONAY JÁNOS-tól.

IX.

Scythia.

Cantu Caesar szerint: Az indiai nyelven minden celta, görög, római, goth és szláv szóejtés befoglaltnak.

Az újabb Európa népei, eredményei a scythák utolsó hullámzásának, gothok és szlávok neve alatt. Ezek egy korábbi hullámzást toltak előre, mely szintazon tartományból érkezett, mely cimerek, gallók és celtákból állott.

A siculok a Pó partjain, kik a legiusok által hajtottak ki Galliából; valamint Latium népei, kik Arcadiából vándoroltak oda, némely írók által autochthonoknak, vagy első foglalóknak nevezetnek.

Brockhaus. Conversations-Lexicon nyomán is a Semita fajhoz tartoznának: Az assyrok, babilonok, syrok, héberek, phöniczek és arabok. A szentírásból tudjuk, hogy Sem fivére volt Hamnak és Japnetnek.

Schlosser. Weltgeschichte. A Sem fajhoz sorolja a fennebbieken kívül: A punnokat, karthágóiakat, egyptomiakat, a koptokat, a nestorianokat és az abyssinokat.

A délfoki népek Ham (Cham) ivadékai lennének. Japhettől származnának a napkeleti és északi népek.

Schlosser azt mondja: hogy a persa öböl, a Kaspi tenger, a Tigris és Indus folyam közt hajdanában a me-

tetleg meg is kezdődött. Mi, kik a dolog színhelyén vagyunk, nem tudjuk, melyik hivatalos jelentésnek adjunk nagyobb hitelt. Azt tartjuk azonban, hogy a bécsi tudósítás közelebbről érinti a dolog velejét, miután a hivatalos személyzet csak a napokban költözködik ki, ámbár ismét azt sem tagadhatni, hogy a bérlő részéről máris meg vannak téve az előkészületek a vendégek fogadására, hogy meleg fürdők az előforduló szükségletek szerint készíttetnek, s hogy az ásványos víz töltése kora tavasz óta javában foly. A munka tehát, ha nincs is még befejezve, de erőlyesen folytatattik nyilvános helyen épen úgy, mint magánybirtokon, s néhány nap múlva semmi sem fog többé hiányzani, csak a vendégek. Ezek pedig, reméljük s hisszük, nem sokáig fognak magukra várni s gyógyulás vagy mulatság kedvéért épen most keresendik fel számosan kies fekvésű fürdőket, midőn az a legszebb tavaszi pompájában diszlik s mindinkább mutatkozó kellemei s kulsejének ragyogó elevensége által oly jótékony s vidítólag hat a lehangolt kedélyre. Örömmel jelenthetjük, hogy a vendégek kényelmének nagyobbítására ez idén is kellő gond fordított, a mennyiben több ház újabb berendezése s csinosb butorzata arra látszik mutatni, hogy a külföldi fürdők jó példáját e tekintetben is igyekszünk követni.

Még nagyobb meglepéssel fogja a közönség azon hírt venni, mely szerint az itteni póstahivatal a fürdői idény egész tartamára fiókpostá állomást állít fel a fürdőben. Eddig az volt a szokás, hogy a Kassa és Dukla felől rendszeren éjféltájban ide érkező egyszerű leveleket és vevényeket minden nap reggel gyalog küldöncz vitte ki a fürdőbe, de mást nem is tett; az ajánlott vagy pénzzel terhelt levélért s a málháért tehát magoknak az illető vendégeknek kellett az aláírt vevényvel a városba jönni, vagy más valakit beküldeni. S hasonló volt az eljárás, ha ilyen tárgyak a póstára akartak adadni. Mennyi idővesztés — s kellemetlenség jár legyene ezen dolog, azt szükségtelen mondanom. Ezentul tehát segítve lesz e bajon, a mennyiben a fiók postáállomás felállítását által az éretik el, hogy az éjféltájban minden oldalról megérkező egyszerű, ajánlott és pénzes levél s a málhaköteg minden nap reggel kiszállittatik a fürdőbe s ott nyomban átszolgáltatik az illetők kezébe; azután pedig az által, hogy a fürdői fiókpostánál reggeltől estig feladott mindennemű levelek és küldemények minden este a városi póstára átküldetnek s ez által tovább szállittanak. Ez valóban nem kis nyereség s a közönség érdekeinek ezen figyelembevételéért nagy köszönettel tartozunk a városi póstahivatalnak.

Ez alkalommal nem mulaszthatom el a netalán fürdőnkbe jönni szándékozó közönséget arra is figyelmeztetni, hogy városunkban két év óta távirtdai állomás is létezőn, a gyorsabb hírközlés kényelmére is kellő gond fordított.

Nagy baj az reánk nézve, hogy városunk s fürdőnk a magyarhoni és a gallicziai vaspályáktól majdnem egyaránt távol esvén, a nyilvános közlekedés csak a mindkét irányból hetenkint kétszer érkező postakocsi által tartatik fenn, melyen, mint tudva van, csak három utazónak van helye. E közlekedési nehézség igen kártékony befolyást gyakorol fürdőnk látogatottságára. De mint legújabbán hallottuk, ezen bajon is lesz a legközelebbi időben némileg segítve. Ha t. i. jól értesültünk, úgy július 1-jétől kezdve hetenkint ötször fog a postakocsi mind Bártfa s Eperjes-Kassa, mind Bártfa és Dukla-Tarnow közt közlekedni. — Szerény véleményünk sze-

dok, persák, baktrok, sogdianok, alanok és chaldáok laktanak, a hol ma a tadsik vagy uj persák, bucharok, a parzok, kurdok, afghanok, beludok és oszetok lagnak.

A persa történelemben gyakorta van szó, a Kaspi és Fekete tengertől északra, az Araltótól egész a Dunáig lakozó népekről, a melyek az ős korban számos apró népekre oszoltanak vala, mint: a maszeták, roxolanok, jászok stb.

A parthok, kik az Euphrat, Oxus, a Kaspi és Indus tenger közt, a mai Khorassanba laktak volt, csak néhány századdal Kr. sz. e. léptenek fel a történelemben, mindezen elsorolt népek a görögök és rómaiak által sküthaknak nevezettek; a persa történelemben pedig Sake név alatt fordulnak elő.

Chersonesus taurica.

14. Athaenon 200 stadiumnyira Theodosiától, itt volt a szittyá taurok réve (ma Soudak réve) Ezen a helyen a genuaiak korában Sugdaja város állott.

15. Castellum gorsubitense és Alouston vára, mind a kettőt Justinian szereltette fel.

16. Lampas, az említett két vár közelében.

17. Chersonesus (Cherronesos, Cherone, Megarice, Heraclea) fényes, fallal kerített város vala. 38-ban Kr. sz. e. építetteti, a midőn ő Chersones már romban hevert. Ezen város eleinte független volt, de a szittyák megtámadásai ellen magát Mithridaies védelme alá helyezte, ki akkor a Borysthenesig lakó szittyák ellen harcra készült, ezen indoknál fogva Chersonesust hadnépével megszállotta, mely hadnép élén Scylunus és fia Palacus alatt a szittyákat megverte, és az egész Bosporust elfoglalta, ezután a város folyását a bosporan fejedelm birtokában maradt.

rint azonban ezen rendszabály által nem lesz minden akadály elhárítva, s nagy nyereség sem származhatik ebből. Valóban életrevaló, üdvös s az itteni körülményeknek tökéletesen megfelelő csak akkor leendő ezen közlekedési vállalat, ha a postakocsi mindennap járna mind Dukla, mind Kassa felé, továbbá ha az utazók feltétlen felvételét lehetne életbe léptetni s végre ha a mostani vitelbőr tetemesen leszállittatnék.

A város s a fürdő közti közlekedésről már tavaly is volt gondoskodva magány vállalat útján, a mennyiben a „Wanek és Társa“ című kereskedői cégnek itteni főnöke Breuer Adolf, egy társaskocsit naponkint 5—6-szor, sőt a körülményekhez képest többször is járatott a fürdőbe személyenkint 15 krnyi díj-fizetés mellett. E vállalat ez idén az által tökélesítették, hogy a csinnal s kényelemmel ellátott új társaskocsi egyszerre 12 személyt fog magába fogadhatni s naponkint többször a fürdőbe kijárni. Ily intézményektől lehetetlen megtagadnunk elismerésünket.

Jelen soraim befejezése gyanánt megemlíthetem még azt is, hogy a f. hó 20-án Brémából Uj-Yorkba indult hajón több magyarhoni, névszerint Kassa- és Eperjeshvidéki zsidó család vándorolt ki Amerikába, Midőn e családok f. hó közepe táján városunkon keresztül a legközelebbi gallicziai vaspálya állomásra, Bochniába utaztak, városunkból hozzájuk két ifju csatlakozott: az egyik kereskedő, a másik festő.

r. l.

Ujdonságok.

† Megyés püspökünk F á b r y Ignác ő kgyésége pünkösdi másod napján a papnövelde-, harmad napján pedig az apácák templomában fogja a bérmálás szentségét feladni.

† Orzovenszkiné kassai nevelő-intézetének növendékei május hó 27-én tarták meg a szent Mihály templomában Mária havi ajátosságuk zárünnepélyét, mely alkalomra ez ódonyszerű kis templom a legszebb virágokkal és koszorúkkal volt felékitve. — Ez ünnepélyen a növendékek szülőin kívül is igen számosan vettek részt, s még az idegenek is elismerést szavaztak a tapintatos nevelőnőnek.

— A kassai színházra s a vidéki színházra vonatkozólag következő megjegyzést olvasunk a debreczeni Hortobágyban: „Mint hallók, a kassai színház igazgatói állomását L a t a b á r nyerte el. Eszerint vége lesz azon mindkét színházra nézve előnyös tervnek, miszerint Reszler István és Szigeti Imre, társulatukat úgy osztották volna be, hogy farsang folytán a tánczvigalmak tartama alatt, a jól szervezni ígért debreczeni dalmütársulat Kassán, a kassai operettársulat pedig Debreczenben működendett. E terv megbukása annyival inkább fájlaható, mivel az erők egyesítésétől a vidéki színházak jelen szétdarabolt állapotában, csakis üdvös eredményt várhatnánk.“ — Tisztelt collegánk eme nézetében nem osztozhatunk és pedig azért nem, mert tudva levő dolog, hogy a kassai színházi választmány a közönség nagy ré-

Chersonesus Panticapaeummal gyakran szerencsésen háboruszkodott is, nagysága, gazdagsága és fényére nézve pedig vetélytársa volt.

Később Róma fennhatalma alá került, a midőn a szarmát fejedelmek és a szittyák ellen diadalmasan hadakozott; ezután a hunnok birtokába jutott, a kiktől Justinian visszafoglalta.

704—708. Kr. sz. u. a városnak a tatárok, polonok és oroszoktól sokat kelle szenvednie.

(Folyt. köv.)

Az utolsó Condé.

Francziából: H O R V Á T H V I N C Z E.

IV.

Malmaisonban.

Még mi előtt a herczeg Strassbourghból elvitetett volna, az 1-ső consul egy jelentést vett Ordener tábornoktól Malmaisonban, melyhez Charlott ezredesnek következő hírlentése volt kapcsolva:

Azon pillanatban, a mint Ettenheimba érkezünk, a herczeget elfogandók, több egyén jelentéünk által megriaszlatott és „tűz van, tűz van“! kiáltásokkal akarta a szunynyadó lakosságot felverni; mialatt egyet, ki a vészharang veretésére a templomba törekedett, elfogattam. Ezután Dumoriez lakására siettem, kit azonban már nem találván honn, helyette az ott levő Trumery marquist fogattam el. Nagy segélyünkre szolgált Pfersdorf szállásmester, ki a rendőrökkel a herczeg házához tartozó kertfalon hatolt az udvarba, mely erőnek megpillantása okozta, hogy Grunstein ezredes a herczeget löfegyverének reám sülésében megakadályozta, miért is Pfers-

szének kívánalmához képest a drámát akarja Kassán meghonosítani, s azért ad a színházigazgatónak évenként 2000 frt. segélypénzt ingyen színház és futésen kivul. Már most, ha a kassai színházgázgató engedélyt nyerül. Már most, ha a kassai színházgázgató engedélyt nyerül. Már most, ha a kassai színházgázgató engedélyt nyerül.

* A kassai piacton május 29-én árultak ez idén először eseresznyt.

* A kassai jogász-segélyző-egylet hangversenye folyó hó 21-én fog megtartatni.

† A kassai nagy templomról a munkások egyike május hó 30-án leesett, azonban sérülése nem veszélyes.

* A kassai elemi-tanulók május 30-án tartott majálisa az eddigiek közt legnépesebb s igen mulatságos volt.

* A Fleischer és Megay kereskedő cég raktárából Kassán tetemes vasneműeket loptak el. A lettesek — mint halljuk — részben már megkerültek.

* A ranki fordó ma nyitattott meg.

— Az unghmezei gazdasági egyesület által folyó hó 19-én tartandó szántás- és löversenyit ugyanaznap táncszestély is fogja követni. Mint értesülünk ez alkalomra a szomszéd megyékből is számos urak és urhölgyek készülnek Unghmezeibe.

— A jószai főrdő Unghmezeiben, mely a gróf Waldstein család tulajdona, s az utóbbi években több vendégszobával is ellátott — mint levelezünk írja — folyó hó 5-én nyitattik meg a közönség számára. Fördői orvosul Öcsváry Ede választott meg N.-Mihályból, ki a görvélyt, scrophulát bizton gyógyítja. Ezen intézkedés a betegekre nézve nagyon előnyös.

— Időjövendölés. Brosig gyógyszerész Glatzban igen sok jégesőt jövendöl e nyárra — biztosítani kell, mert a rendkívüli hőség hinniünk engedi jövendölését.

Egy gyakorlott gazdatiszt, ki a gazdasági tanulmányokat is bevégezte s beszél németül és tótul, alkalmazást keres. Bővebb felvilágosítás a „Felvidék“ szerkesztési irodájában nyerhető.

Vegyes hírek.

* Ö fősé gét Pestre meghíni a gazd. egyesület rendkívül népes gyűlésén gr. Festetics Gy., gr. Cziráky

dorfort hadnagyi rangra emeltetni ajánlom. A herceg kijelenté előttem, hogy Bonapartét becsüli ugyan mint nagy embert, de mint a királyi vérből származott s a Bourbon család ivadéka engesztelhetlen ellensége, ugy annak, mint azon francziáknak, kik követik, s hogy ezek ellen minden alkalommal kész lenne síkra szállani, továbbá tudja azt is, miszerint az 1-ső consul által el fog zárattatni, de épen ezért sajnálja, hogy fegyverét reám ki nem süté, mert így ez eset legalább katonailag döntött volna sorsa felett.

Napoleon megvizsgálván e jelentéshez csatolt hercegi iratokat, az nap márczius 17-én délután Strassbourgba táviratoztatott a hercegnek Párisba való vezettetése s később Vincennesbe való bezáratása iránt.

Márczius 20-án Cambaces és Lebrun Malmaisonba rendeltettek, hol már Talleyrand ur is jelen volt.

A tanácskozmány után e következő rendelet menesztetett még azon nap utnak: „Az ezelőtti Enghien herceg, ki mint tudva volt, a francia köztársaság ellen fegyvert fogván, e célra Angliából is szoldot nyert, és segélyeztetett, egy katonai bizottmány elé állittassék, mely 7 tagból álló bizottmány a párizsi kormányzó tábornok által léssen alakítandó és legott a vincennesi várba utasítandó. Ezen rendelet végrehajtásával a nagy bíró, a hadügyminiszter és a párizsi kormányzó megbizatnak.“

Ezen katonai bizottmány még az nap következőkből állittatott össze: Hullin, Guilton, Bazancourt tábornokokból, Ravier, Barrois, Rabbé ezredesekből és d'Auincourt őrnagyból, mindegyike azon parancsot kapván, hogy még az nap este Vincennesben összeüljenek.

Ez este egy brigade gyalogság egy század lovas-

János, gr. Zichy Ed., gr. Pálffy Pál, Ürményi Józ., Somsich Pál, Vodianer Albert, Sárközy Kázmér, Sennyei Pál, Peterdy Gábor lönek megválasztva. A hazai, vidéken lévő egyleteket fölszólíták e küldöttséghez csatlakozni; hir szerént, a budai és pesti polgárság küldöttek által szintén képviselve lesz abban. A pályafőnél Pesten ő fölségét testületileg fogják üdvözölni, a kiállítási helyiségekben pedig részére diszástort emelnek. A „P. H.“ szerént Deák Ferenczet azért nem választá meg a gazd. egyesület, mert unnevelt hazánkfia az akademia küldöttje leend.

— Az országos magyar gazdasági egyesület küldöttsége — mint a „P. H.“ írja — folyó hó 3-án indul Bécsbe s 4-én fog ő felsége által elfogadtatni. Somsich Pál a küldöttség ügyében előre utazik.

† A nagy-szombati érseki főgymnasium megállapítására fömélt. Sczitovszky János ő eminentiája, a herczeg primás 200,000 forintot tett le a főkáptalan kezébe. A hazai nevelés szent ügyének felajánlott ezen fejedelmi áldozat csak Pázmány és a Széchenyiek áldozataiban találja párját.

— Jefferson Davist Délamerika volt elnökét csaldjával s kíséretével együtt elfogták.

— Udvarias rabló főnök. Olaszországból írják, hogy az Alicata (Caltanivetta) környékén garázdálkodó és egy nápolyi nemes által vezényelt csapat elfogott bizonyos tisztviselőt, ki a brigantik buzgó üldözése által tuntette ki magát. A banda vezére illedelmes levél által értesítette az esetről az illető egyén ifju nejét, a ki még csak hat hét előtt ment férjhez, és felszólítá, hogy 8 nap alatt 10,000 frankot küldjön a kijelölt helyre, mert férjére különben a halál vár. Az elremült nő minden értékét pénzzé tette, de nem birt többet összeszerezni, mint a követelt összeg felét. Barátjának tanácsára e pénzt érzékeny sorok kíséretében küldte el a brigantik főnöknek, tudára adván, hogy kedves férjét kiváltandó, mindent átad neki a mivel bír, de nincs egyebe; kegyelemért esd tehát, és nagylelkűségére hivatkozik, kérvén, elegendjenek meg ezen összeggel s a foglyot bocsássák szabadon. A férj 24 óra mulva jó egészségben visszaérkezett és a kiváltására szánt ötezer frankot is magával hozta, a brigantik főnök igen udvarias levelével együtt, melyben bocsánatot kér az okozott ijedelmekért.

Egyveleg.

* Elejtett oroszán. A jelenleg is Algirban időző gróf Széchenyi Béla egy levélben érdekes rajzát adja a „Vadász és Versenylap“ hasábjain azon esetnek, midőn utitársra gróf Erdődy Gyula egy hatalmas him oroszánt elejtett. A családéki kikötött lótló 9 lépésnyire volt elkészítve a vadászhely, hol Erdődy magánosan helyet foglalt. Ejjfel után lehetett az idő, midőn a leshelyről mintegy 300 lépésnyi távolságból irtóztató ordítás reszkettette meg a levegőt, oly hang, mely csak az ég dörgéséhez hasonlítható. Felóra mulva bivaly nagy-ságu oroszán közelgett a ló felé, s a hullához érve megállt. Gyönyörű volt így a rengeteg kiralya; hosszú sörénye, melyet a szél lengetett, a hold teljes fényében uszott, minden fűrjéből szikrákat lövellve. Ily állapot egy golyó ritka esetben terit holtan a földre, azért Erdődy fégyverének mindkét csövét egyszerre rásüté. A vad összerogyott, de majd fölemelkedve tovább ván-

szorgott. Hajnal hasadtakor az arabokkal, kik a lövést hallották, a vérnyomokon fölkeresték a vadat; egy fa tövében élettelen feküdt az. Válla és szügye közt furódott bele az egyik golyó, míg a másik, mely dupla löporral volt töltve, fölötte röpülhetett el. Husz kar segélyével emelték öszvérré, s lábait két oldalt a földet érték s sulya alatt roskadozva haladt a remegő állat. Ezután kizsigerelelték, megmosták, besózták (a legyek miatt), s össekötött hátulsó lábainál fogva felhuztuk egy terebélyes tölgy ágára. A levegőben függve lábvégtől légvépig 10 láb hosszú volt; magassága alól a nyakszirtig meghaladt a négy lábat; előlábai nyomának átmérője puha földön, hol bátran lépett ki, fölülmult jóval tíz hüvelyket. Ezen óriás oroszánt az egész környék ismerte és több névvel ruházta fel; több mint husz éve pusztítá az arabok és az ottani francia telepek nyájait, sokszor egész Lambessáig portyázott le, ordítva a város körüli jól fenntartott római romok között. Chassaing és Bombonnel híres oroszánvadászok sikertelen jártak utána. Husvét előtti szombaton vitték be Batnába az arabok örömrivalgásai közt, kik magyar hazánkfiaiban megmontdójöket látják a rettenetes vadak ellen, mert 16 nap alatt ketten 4 oroszánt ejtettek el, s csak 6000 frankra téve azon összeget, melyet egy oroszán évenként marhában megemészt, két arab néptörzsnek 24,000 frank évi adót kimélték meg, a mi 480,000 frank tőkének ötszázalékos kamatját képviseli. Bizonyos az, hogy az arabok sok helyütt nagyobb adót fizetnek az oroszánoknak, mint a kormányának. Széchenyi és Erdődy az ottani kormánytól az oroszánéjtésért kitűzött díjakat Batnában jótékony czélokra fordítják, s még csak e hóban maradnak az Atlas bércei között.

— Távoli népek köszöntési módja. Kezdjük a legbolondabban. A tibeti ember ha egy másikkal találkozik, nyelvét nyújtja ki. Minél hosszabbra nyújtja, annál nagyobb tisztelet jele.

A lapp, az üdvözölt személy arcát orrával érinti. Uj-Guineában laput tesznek a köszöntött egyén fejére.

A Philippi szigetek körül, ha valaki feljebbvalójával találkozik, megfogja annak kezét vagy lábát, s tisztelete jeleül arcához érinti. Maguk a Philippi szigetek lakosai pedig kezüket orrukra téve, egyik lábukat föl emelik, s úgy hajtják meg mélyen magukat.

Az aethióp barátja vagy ismerőse ruhájával takar-gatja magát, a mi az utcán, sietős járat esetén nem lehet valami kellemes tisztelgési mód.

A japán az utcán találkozva ismerőseivel, lehuzza a maga egyik cipőjét, s úgy üdvözli azt.

Ottohojti lakói orrukát ütik össze. Kameneben ha kedves vendég érkezik, a házi gazda megvágja egyik erőt, s a vendég megissza a kifolyó vért. Ez aztán nagy tisztelet jele.

Khinában temérdek tisztelgési szó, és tagmozgás divatozik az emberek rangja, viszonya és állapota szerint.

A külhatalmak követelnek is negyven napig kell gyakorolni magukat azon térd és főhajtásokban, melyekkel az üdvözlendő császárt kell megtisztelniök. Csak ha mind megtanulták akkor bocsátják őket a mennyei birodalom ura elé.

Köszönöm önnek édes Vauborel, de azon félelmet, melyet Frankhon határhoz való közellakásom okoz, nem osztlom önnel, otl hol veszély van, ott van egy Bourbonnak helye. Azon pillanatban, melyben Britthon fejedelme minden menekültnek azt hagyja meg, hogy a Rhénus partjai körül seregellenek össze, nem tudnám elhagyni, monarchiánk azon érdemes s becses védőjét.

Egy másik levél gróf Lanau ezredestől a hercegehez czimezve, következő tartalmu:

Uram! Ha azon segedelem, melyet a tudvalevő pártfogó kormánytól nyertünk, jól sejtjenem engedi, egy bizvást hiszem, hogy törekvéseink Európa többi nagyhatalmai által is fognak támogatatni a monarchia visszaállítására és épen az, mi kívánni valóvá teszi azon gondosságot, mikép felséged becses személye ne veszélyeztessék elleneink oly közellevő szomszédóságában — és felséged meg fog győződni, hogy ellenünk első ténye leend a Rhenus jobb partja elfoglalása mozgalmaink sejdítésénél, mely esetben felséged becses személye biztossága iránt nem lehet nem aggódnunk eléggé.

Ugyane levélhez volt csatolva a strassbourgi parancsnokság egy hivatalos hírdetménye, melyben George és Moreau Bonaparte meggyilkoltatása iránti össeesküvése és a bűnösök elfogatása közzétételik. Végre egy igen betentázott másik levélben egy aláírás nélküli irat találtatott a hercegehez czimezve, melyből következőt lehetett még kiolvasni:

„Igen kevés gondunk arra, hogy ki által semmisítették meg az állat, csak az szükséges leginkább, hogy ön határozott készséggel legyen a vadászat kezdeményezésére azon esetben, a mint annak halála bekövetkezik.“

Es ezen iratok felderítése lehetett, mire Bonaparte Reallali beszélgetésében oly sulyt fektetett. A balsors ugy akará, hogy Real már akkor érkezék Vincennesbe, a mint már a herceg kivégezteték.

(Folyt. köv.)

GAZDASÁG ÉS ÜZLET.
Kassai piac, május 31-én 1865.

A tárgy megnevezése	1. oszt.		2. oszt.	
	frt.	kr.	frt.	kr.
Buza köblönkint	5 90	—	5 40	—
Kétszeres	4 80	—	—	—
Rozs	3 50	—	3 60	—
Tengeri	3 90	—	3 40	—
Ar, a	3 —	—	2 80	—
Zab	2 20	—	2 —	—
Kása	7 60	—	7 —	—
Borsó	8 60	—	8 20	—
Lencse	7 20	—	6 80	—
Bab	7 40	—	7 10	—
Órlött dara	9 90	—	9 50	—
Tatárka	8 —	—	—	—
Burgonya	1 56	—	1 30	—
Aszuszilva	10 30	—	10 —	—
Szesz itczénkint	— 17	—	— 17 1/2	—
Marhahus fontonkint	— 16	—	—	—
Bornyuhus	— 16	—	— 14	—
Sertéshus	— 20	—	— 19	—
Vaj itczénkint	— 44	—	— 38	—
Zsir	— 40	—	— 38	—
Szalonna fontonkint	— 40	—	— 36	—

Kassa, május 31-én Csak pár nap óta nem volt esőnk s már is szükségét érezzük, oly rendkívüli hőség uralkodik, a minőt kanikulában is megsokalmánk. — Ma nagy hetivásárunk van s az életnemű elég kelendőségnek örvend. Az árak fennebb olvashatók

(T). A r a d, május 27. Legutóbbi tudósításunk óta az idő itt ismét megváltozott; az egész héten át tikkasztó meleg és száraz volt. A tavaszi vetésekre nézve már egy beállandó eső se lendítte, miután a gazdaszok panasza szerint az árpa és zab teljesen veszendőbe ment. A kukorica igen gyöngén áll, s ha egyharmar kielégítően bő esőnk nem lesz, ugy e czikkre nézve is aggodva nézünk a jövő elébe. Az e heti üzlet igen élénk volt; leginkább a molnárok vásároltak össze sok búzát. Eladatott 4000 mérő bánáti 87 fontos 3 ft 20 kr. m. készpénzfizetés mellett. 2000 mérő tiszai 89—90 fontos 3 ft 37 1/2 kr., 5000 mérő különböző minőségű minőségű bánáti és magyar 3 ft 25 kr. s végre 500 mérő 87 fontos 2 ft 80 kr. Kukoriczából jelentékeny mennyi-

ségre alkndtak 1 frt 50—60 krral. Árpa 4000 mérő 1 frt 15—20 kr. 2000 mérő pécskai rozsz 79—80 fontos 1 forint 50 krajczáron vásároltatott, ma már e czikk 1 forint 70—75 krajczárral fizettetik mérőnként. Meglevő szeszészlet 44 krajczár fokoként, június és augusztusra 500 akó 44 krajczáron szerződöttetett. A hetivásár nagyon látogatott volt, s minden magus átkon kelt.

Bécsi börze május 29-ről.

5% Metallique	71.10
Nemzeti kölcsön	76.—
Bankrészvény	799.—
Hitelintézeti részvény	193.—
Londoni	109.—
Ezüst	107.—
Arany	5.19

Hivatalos értesítő.

205. polg. sz. 265(2)3

Örökösök összehívása.

Abaujmegyében kebelezett Semse helységében Semsey Albert urnál szárazdajka minőségben özvegy Prájerné, született Sieber Mária, Sopron megyei okkai (Oggau) származású 1864-ik évi március 3-án végrendelet hátrahagyása nélkül elhalálozván, mindazok tehát, kik ezen hagyatékhöz örökösödési vagy követelési jogot tartanak, ezennel felhivatnak, miszerint a megnyílt örökséghez jogukat az alább kitett határnapig szabályszerűleg igazolják.

A jelentkezők közötti osztály-egyezség eszközzése végett határnapul f. 1865-dik év jul. hó 1. napja sz. k. Kassa városában hivatalos helyiségben, alkülváros szepsi ut 187-dik sz. a. házban tüzetik ki. Mely határnapra az örökösök s a netaláni hitelezők ezennel bírőilag meghivatnak.

Zárgondnokul Fedák Ignác hites ügyvéd ur nevezetlén ki.

Kelt Kassán május 20-án 1865.

T. ns. Abaujmegye kassai járás főszolgabírája.

Knézsik László.

247. t. k. sz.

Hirdetmény.

Abaujmegye törvényszéke által ezennel közhírré tétetik, mikép Markbreiter Gyula felperes Horovicz Lázár és neje Sarolta elleni perben fennebb említett alperesnél bírőilag lefoglalt, és összesen 16,286 ft. 95 kr. o. é. meghecsült, Kelecsény községben telekkönyvi 3 számú ivben foglalt ingatlanaira megtartandó bírói árverés megrendeltétvén, annak foganatosítására folyó évi június 14-ik napja mint első, és folyó évi július 14-ik napjának mindenkor

reggeli 9 órája mint második határidő oly kijelentéssel tüzetik ki, hogy ezen birtok az első árverésen annak becsárán alól el nem fog adatni. és hogy az árverési feltételek, valamint a telekkönyv, és becs, azon ideig bár mikor a törvényszéki irodában megtekinthetők.

Kelt Kassán 1865. évi martius 31-én tartott megyeiörvényes ülésből.

Márffy Károly,
alelnök.

2—3

Magán hirdetések.

Hirdetmény.

Megyebeli G.-Bátor helységében egy 120 holdnyi kényelmes lakással és mindennemű jó karban lévő gazdasági épületekkel ellátott tagosított birtok szabad kézből eladó; értesítést ad Kassán Juhász Mihály ügyvéd főutca 183. sz. a. 268

2—3

Haszonbéri hirdetés.

A makrantzi közbirtokosság tulajdonához tartozó — az álladalmi örszágutnál fekvő községi és Csekaj nevezetű kormasmák folyó év július 25. egymás után következő hat évekre — árverés után bérbé fognak adni, mire az illetők 10 ft bánat pénzzel ellátva ezennel meghivatnak. Az árverési feltételek alólírtnál bármikor megtekinthetők.

Makrantz május 20. 1865.

Czékus Gyula,
k. igazgató.

2—5

Takarmány

Kassán a gróf Sztáray-féle kertben mintegy 10 szekérnyi lóherés kaszálata eladó. Bővebb tudósítás ugyan azon kertben szerezhető.

PESTI

BIZTOSÍTÓ-INTÉZET.

Ezen 3 millió alaptőkével alakult intézet a végleges legfőbb engedélyt legközelebb megnyervén, működését teltleg megkezdette.

Az alólírt főügynökség tehát nyilvános tudomásul hozza, hogy valamint ő maga ugy minden Felső-Magyarországon alárendelt alügynökségei biztosításokat elfogadnak:

a) **tűzkárok ellen,** lak- és gazdasági épületekre, gyárakra s ezeknek belső szerelvényeire, ugy szintén mindennemű mezei természetményekre, létezzenek bár ezek földél alatt vagy pedig szabadon asztagokban, vagy boglyákban.

Epen így eszközöltetik biztosítás a **házhérbeni veszteség ellen** is, a mennyiben ez a biztosított épületekben előfordulandó tűzkár folytán történik.

b) Szállítmányi javakat érhető **elemi károk ellen** vizen és szárazon.

c) **Jégkárak ellen** mindennemű földi természetményekre, és

d) **az ember életére;** ennek biztosítása azonban csak később fog elintézés alá kerülni.

Ezen biztosító intézetnek valamint biztosítási feltételei, ugy díjszabályzatai lehetőleg a t. cz. közönség előnyére vannak megállapítva, és valamint itten ugy hasonlóul minden alügynökség által a kívánt felvilágosítások a legnagyobb készséggel nyujtatnak.

Kassa május 21-én 1865.

A pesti biztosító-intézet
kassai főügynöksége
Schönhofer Károly,
főutca 445-ik sz.

Werfer Károly könyvnyomdája Kassán.

Tokaj hegyaljai borok.

VITÉZ VINCZE PINCZÉJÉBŐL

nagyobb és kisebb mennyiségben eladók S. a. Ujhelyben. Muskatály, Rizling, Szamorodni, a legfinomabb essentia, s több mindenféle asztali és csinált borok hordó átalag és üveg számrá. Tömeges megrendelésnél az árak olcsóbbak. Mustraborok a Felvidék szerkesztési irodájában vannak letéve. Tudakozódhatni:

Oroszy Lászlónál,
Vehéczen, u. p. Varannó.

BIZTOSÍTÁST

JÉGKÁROK ELLEN

mindennemű mezei természetményekre, legutányosabb díjszámítás és a megállapított kár teljes értékének megtérítése mellett eszközöl

A pesti biztosító intézet kassai főügynöksége
Schönhofer Károly.

Első cs. kir. szabad. dunagőzhajózási társulat.

Hirdetmény.

Alólírt ügynökség tisztelettel jelenti, hogy f. é. május hó 22-től az utasszállító gőzös járását

TOKAJ és NAMÉNY között,
további rendelkezésig következőleg kezdendi meg, u. m.:

Tokajról Naményba minden hétfőn délután, a pesti vasuti vonat megérkezte után, első menet május hó 22-én.

Naményból Tokajra minden csütörtökön hajnalban.

Csapról reggeli 7 órakor, első menet május hó 25-én.
Szolnok 1865-ik évi május hó 29-én.

Az első cs. kir. szab.

dunagőzhajózási társulat ügynöksége.

Epen most jelent meg és

WERFER KAROLY,

könyv-, mű- és hangjegyekereskedésében Kassán főutca 342. szám alatt a ferencesek egyháza mellett kapható:

A boldogságos

SZÜZ MÁRIA HAVVA?

Imakönyv a

májusi ajtatoskodók számára

Gorres Guidó — Mária dalaival, ára füzve 40 kr. finom Velinpapiron 1 ft. kötve 60 kr.

SZENICZEY GUSZTÁV

VÁLTÓ- és CSÓDÜGYEKBEN
a főméltságu hétszemélyes tábla által 1864. évben

MEGALAPÍTOTT ELVEK.

Ára 2 frt. 40 kr.